

Katera naša dvoživka je tebi najbolj pri srcu in zakaj?

Verjetno je to laška žaba (*Rana latastei*), saj gre za evropskega endemita, prav v Sloveniji pa imamo najštevilčnejše populacije. Poleg tega so raziskave celotnega areala pokazale, da so populacije iz Slovenije gensko najbolj pestre in da je tudi njihova odpornost na boleznin najboljša v Evropi. Naše populacije so še toliko pomembnejše, ker je bil pri nas ledenodobni refugij za to vrsto. Osebnost mi je ta vrsta še toliko bolj pri srcu, saj sem tudi sama veliko prispevala k poznavanju njene biologije in razširjenosti. Preden smo s kolegi pri-

stopili k raziskovanju laške žabe, je bila v Sloveniji poznana le iz gozda Panovec pri Novi Gorici, sedaj pa vemo, da nase-ljuje večji del zahodne Slovenije.

Za konec me še zanima, kakšno se ti zdi stanje herpetologije v Sloveniji danes in v začetku devetdesetih let, ko si se ti prvič srečala s to vedo.

Več kot dvajset let herpetoloških aktivnosti je zagotovo že prineslo nekaj rezultatov. Odkar sem se začela ukvarjati s herpetologijo, sta se prepoznavnost in odnos do dvoživk in plazilcev v javnosti močno popravila. Ravno tako sta v Sloveniji obe skupini bolje obdelani tudi

z znanstvenega in strokovnega vidika, boljše je namreč poznavanje biologije, ekologije in razširjenosti posameznih vrst. Predvsem pa imamo bistveno več strokovnjakov, ki se s tem področjem ukvarjajo tudi na profesionalni in raziskovalni ravni, kar razvoj stroke pelje naprej. Poleg tega društvo in druge organizacije, predvsem pa država izvajajo čedalje več naravovarstvenih aktivnosti za varstvo obeh skupin. Če zaključim, mislim, da je stanje bistveno boljše, skorajda neprimerljivo, nas pa kot vedno kljub temu v prihodnje čaka še veliko novih izzivov. ✨

Narava Bele krajine

Besedilo: Nejc Jogan

Narava Bele krajine, uredila Mojmir Štangelj in Mira Ivanovič. Belokranjski muzej, Metlika, 2013. 227 str.

Nedavno nas je razveselila strokovna monografija o naravi Bele krajine, tega tako posebnega kotička Slovenije, ki se nam še vedno zdi nekako oddaljen. Iz načrtovanega vodnika po razstavi, ki so jo leta 2006 postavili v Semiču, se je načrt razbohotil do obsežne in slikovno bogate knjige, pod poglavja katere se je podpisalo 39 avtorjev, strokovnjakov za posamezne taksonomske skupine in nekatera druga pomembna področja naravoslovja.

Knjigo na 227 straneh je v nakladi 1.000 izvodov izdal Belokranjski muzej, urednika pa sta predstavnik novomeške enote Zavoda za varstvo narave in ljubljanskega Prirodoslovnega muzeja. Prav prek domače strani slednjega je knjigo za ceno 20 € mogoče tudi naročiti, lahko pa jo kupite tudi v Belokranjskem muzeju.

Na <http://www3.pms-lj.si/epub> je na voljo tudi različica za e-bralnike (ki bi jo bilo lepo dopolniti še s prosto dostopnim dokumentom .pdf).

Izdajatelj načrtuje, da bo knjiga izšla tudi še v angleški različici.

29 poglavij knjige nas popelje od nežive narave prek naravovarstva in rastlin k živalskemu svetu. Posamezno poglavje ima okoli 10 strani, skoraj vsaka od njih pa je opremljena s fotografijo ali dvema. Fotografije so v glavnem kvalitetne (škoda, da so prav v prvem poglavju zelo neostre), a morda nekoliko prevelike, kar poveča obseg knjige. Gotovo bi vsaj pri nekaterih

skupinah lahko slikovno predstavili več tipičnih vrst. Malo pogrešam pregledni zemljevid na lahko dostopnem mestu, saj marsikdo Bele krajine ne pozna tako dobro, da bi si predstavljal lokacije navedenih toponimov. V posameznih poglavjih lahko sicer najdemo nekaj solidnih zemljevidov, a gozdarski in geološki bi bila bolj uporabna, če bi ju lahko primerjali z dobro pregledno karto. In ko smo že pri zemljevidih: manjka tudi umestitev Bele krajine v širši geografski prostor (nikakor ne samo območje Slovenije!), prav tako pa bi bila nekaterim bolj obdelanim taksonomskim skupinam lahko priložena tudi sintetska karta gostote vrst.

O strokovni kvaliteti besedil ne kaže dvomiti, saj so jih pisali izbrani strokovnjaki. Obdelanost tematik je nekoliko nenakomerna; fiziologijo močerala bi na primer zlahka izpustili, saj ni specifično belokranjska. Ob podvigu združevanja dela tolikšnega števila vrhunskih strokovnjakov je škoda, da so nekatere skupine, s katerimi se v Sloveniji ukvarja nekaj dobrih poznavalcev, ostale prezrte. Tako manjkajo zapisi o polžih, pajkih, stenicah, med rastlinami pa o mahovih in lišajih. Smiselno bi bilo dodati poglavje o habitatih tipih, ki so bili prav na območju Bele krajine kartirani med prvimi v Sloveniji. Manjka splošna speleološka predstavitev, gotovo pa bi veljalo posebno pozornost posvetiti tudi tujerodnim vrstam in njihovem ogrožanju narave in življenja na območju ter nenazadnje naravovarstveno pomembnim vrstam, ki se omenjajo razpršeno po vsej knjigi.

Pri takem projektu se seveda ne da izogniti tudi napakam. Podrobno branje bi gotovo razkrilo še kako, a na prvi pogled zelo neljuba napaka se je kar dvakrat zgodila na strani 104, kjer se najprej pojavi podvojen komentar k sliki, slika pa je napačna, saj ne predstavlja smrdljive kukavice, ampak čebeljeliko mačje uho. Naknadno je prelepljen le eden od podvojenih napisov (vsaj v mojem izvodu).

Vsekakor smo s pričujočo knjigo dobili solidno zaokroženo predstavitev narave tega posebnega kotička Slovenije. Upam, da se bodo uresničile želje urednika, da bi »sledile nove izdaje, v katerih bodo sodelovali še strokovnjaki za druge skupine živih bitij«. In tudi neživih, bi lahko dodal. ✨

Naslovnica knjige.